4, Marston Street.
Oxford.
England
τῇ 28ῃ Μαρτίου 1957

Σεβασμιώτατε,

Παρακαλῶ νὰ μοῦ συγχωρήσητε μεγαλοψύχως διότι δὲν σᾶς ἐγράψα τόσον καιρόν, μὴ νομίσητε ὅμως ὅτι δὲν ἐσκεπτόμην ἐν τῷ μεταξὺ διὰ σᾶς καὶ διὰ τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ὁποίου μοὶ εἴχετε γράψει. Δὲν ἦτο ὅμως δυνατὸν νὰ ἐνεργήσω τι ἄνευ, ἐπρεπε νὰ περιμένω κατάλληλον στιγμὴν καὶ νὰ τακτοποιήσω πρῶτον πράγματά τινα. Τελευταίως ὅμως ἔστειλα ἐκτενῆ ἔκθεσιν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον μόρφα, ὅπου ἐκθέτω, καθὼς γνωρίζω ὁ ἴδιος, τὴν ὑπόθεσίν σας, τὰς ἀδικίας ἃς ὑπέστητε, τὴν κομμουνιστικὴν στάσιν σας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Ἀλβανίας, τὴν μὴ ἀνάμειξίν σας εἰς πολιτικὰ ζητήματα κ.τ.λ. καὶ παρακαλῶ ἐκ μέρους σας τὸ Πατριαρχεῖον μόρφα ὅπως μεσολαβήσῃ ἀδελφικῶς εἰρηνικὸν τῶν ἀλβανικῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν ἵνα δυνηθῆτε νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὴν πατρίδα σας καὶ νὰ ἀποκατασταθῆτε εἰς τὴν κομιμὸν θέσιν, ἣν κατέχετε βάσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀλβανίας. Φυσικά, ὁμιλῶ καὶ διὰ τὴν ἐθνικότητά σας, τὴν μόρφωσίν σας κτλ. καὶ σᾶς ἐξυμνῶ γενικῶς. Τοιούτως ἐπίσης πῶς μοὶ ἔχετε βοηθήσει εἰς δυσκόλους στιγμὰς τῆς ἐξορίας μου καὶ παρακαλῶ τὸ Πατριαρχεῖον νὰ πράξῃ ὅσα εἶναι δυνατόν.

Τὰ ἄλλα περιμένω τὴν ἀπάντησιν. Θέλετε ὅμως νὰ

αὐτοῦ τὰ ἔξω. δ) δὲν εἴμαι καθόλου βέβαιος ὅτι τὸ Πατερικὸν μόρφωμα εἶναι ἐν θέσει νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ πράγματα τοῦ ἀποστολικοῦ. Τὸ ζήτημα εἶναι λεπτόν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ὅπως τὸ γνωρίζετε, εἶναι δύσκολοι ἄνθρωποι. β) καὶ ἂν ἀκόμα εἶναι ἐπιτυχὴς ἡ ἀποκατάστασις καὶ ἡ ἐκκλησιαστική αὐτή, δὲν εἶμαι βέβαιος ὅτι αὐτὸ συμφέρει νὰ γίνεται εἰς τὴν Ἀθήναν μὲ τὸ σημερινὸν καθεστὼς πράγ. Εἶναι ἐκεῖ μεγάλαι δυσκολίαι, ἴσως καὶ νέου διωγμοῦ, φυλακίσεις, ἐξορίαι. Νομίζω ὅτι εἰς τὰς ὡραίας Ἀθήνας εἶναι πολὺ καλύτερα. Πάντως εἶναι ὁ Θεὸς εἰς θέσιν νὰ κρίνητε τὰ πράγματα καὶ νὰ ἀποφασίσητε, ἀπὸ μέρους. Εἶμαι ἕτοιμος νὰ σᾶς δίδω συμβουλάς, καὶ ἐφ' ὅσον μὲ ~~ζητήσετε~~ ζητήσητε νὰ ἐρευνήσω εἰς τὸ Πατερικὸν μόρφωμα, ἐκεῖνα τὸ καθῆκον μου νὰ τὸ πράξω καὶ εἶμαι πρόθυμος καὶ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ πράττω ὅσα ἐξαρτῶνται ἀπ' ἐμέ. Ἐννοῶ ὅμως, ἐνώπιον ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ μετὰ τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν δὲν ἔχω ὀφέλειαν μοί φαίνεται ἐπιτυχέστερον. Ὀφείλω σᾶς κ. Σεργίεβ, ὁ Ρῶσσος περιβωλής. Πρέπει νὰ σᾶς ἀποχαιρετήσω. Ἂν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίζω αὐτὸν τὸν κύριον καὶ ἐπομένως ἂν δύνασθε νὰ εἶναι φίλος μου. Δὲν τὸ ἔχω σκεφθῆ ποτέ.

Καὶ τὰ λοιπὰ εἶμαι, δόξα τῷ Θεῷ, καλά. Συνεχίζω τὰς ἐργασίας μου διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν Κατηχήσεων τοῦ ὁσίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου. Εὐτυχῶς κατώρθωσα τελευταίως νὰ περισυλλέξω ὅλα τὰ διεσπαρμένα μικρότερα καὶ μεγαλύτερα τῶν χειρογράφων τοῦ μοναστηρίου: τοῦ Οἰκου-

μενικοῦ Πατριαρχείου, τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ τῆς Μόσχας. Τὸ πελαγοδρόμιον ἦτο ἐξαιρετικῶς δύσκολον, ἤθελον ὅμως εἰς τὴν καλωσύνην τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, τὸ ὁποῖον ἐφρόντισε κατόπιν τηλεφωνικῆς μου συνεννοήσεως περὶ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ κατεπείγοντος σκοποῦ τῆς ἐξόδου, ἐλαβον ἐπιστολὴν ὑφηλῆς φιλοξενικῆς εὐγενείας τοῦ χειροχειρίου τοῦ ὁσ. Συμεὼν τοῦ Ν. Θ., ἐνεκολπίου ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Μονῇ Μόσχας καὶ οὗτος, θεοῦ βοηθοῦντος, ἡ ἐξοδός μου παραχωρεῖ ἀφειδῶς πρὸς τὸ τέρμα της.

Θὰ ἦμαι πολὺ εὐτυχὴς νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν ὑφηλὴν Ἑλλάδα, ἣν τόσον ἀγαπῶ καὶ νοσταλγῶ, φοβοῦμαι ὅμως ὅτι οἱ κληδόνες μου ἐκεῖ θὰ μοὶ ἀρνηθοῦν τὴν ἄδειαν εἰσόδου, ἂν καὶ δὲν πρόκειται νὰ ζητήσω ἄδειαν ἐπισκέψεως τοῦ Ἁγίου Ὄρους (τοῦτο, ὁπωσδήποτε, εἶναι τελείως ἀδύνατον), ἀλλὰ μόνον Ἀθηνῶν καὶ Πάτμου ὅπου θέλω νὰ μελετήσω χειρόγραφά τινα. Πόσον θὰ ἦμαι εὐτυχὴς νὰ σᾶς ἴδω προσωπικῶς καὶ νὰ σᾶς ὁμιλήσω στόμα πρὸς στόμα. Ἂς γίνῃ ὅμως τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου!

Σᾶς εὔχομαι νὰ διατελεῖτε σὺν Θεῷ τὸ μέγα πέλαγος τῆς Ἁγίας Τεσσαρακοστῆς καὶ νὰ ψάλητε δόξαν τῷ φωτοφανεῖ Ἀναστάσει τοῦ Κυρίου. Καλὸν Πάσχα!

Διατελῶ σὺν τῷ Ἁγίῳ Ἀρχιμανδρείτῃ Θεοδούλῳ καὶ τῷ οἰκονόμῳ σοῦ Κυρίῳ

Ἐξαιτούμενος τὰς ἁγίας σου εὐχὰς καὶ εὐλογίαν τῆς Ὑμετέρας ἁγιωσύνης μου Σεβασμιότητος διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης ἀρχιμανδρείτης Βασίλειος Κεφροσύλης